πατρίν
www.patrinorama.com.gr
όραμα
15.11.2026 #19

Εκ βαθέων...

Χρίστος Μπελλές

"Αν ο χρόνος αποτελεί τον αδέκαστο κριτή κάθε λογοτεχνικής δημιουργίας, η ποιητική κατάθεση του Χρίστου Μπελλέ διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις ώστε να καταλάβει εξέχουσα θέση όχι μόνον στη σύγχρονη Ελληνική Γραμματεία αλλά και στο παγκόσμιο ποιητικό στερέωμα, συνεχίζοντας δημιουργικά τη μεγάλη παράδοση που, από τον Όμηρο έως τις ημέρες μας, καθιστά την ποίηση τρόπο υπάρξεως και πνευματικής ελευθερίας... ".

Δρ. Αικατερίνη Μπατάλια
Πρόεδρος Δ.Ε.Ε.Λ.

Οι κριτικοί, παγκοσμίως, τον χαρακτηρίζουν ως: «μια ποιητική έκρηξη που επαναφέρει την τέχνη στο υψηλότερο επίπεδο»…

Συνέντευξη με την Ευτυχία Λαμπροπούλου

Ηλεκτρονικό και Έντυπο Πανελλήνιο Περιοδικό «ΠΑΤΡΙΝΟΡΑΜΑ»

Ο Χρίστος Μπελλές, πολυβραβευμένος Ποιητής, Πεζογράφος και Καθηγητής Πανεπιστημίου - Ιστορικός, συγκαταλέγεται στους λαμπρότερους σύγχρονους Έλληνες δημιουργούς… Το έργο του έχει λάβει διεθνή αναγνώριση, με αποκορύφωμα την βράβευση της Ποιητικής του Συλλογής «Διοτίμα» με το Panorama Golden Book Awards 2024. Οι κριτικοί παγκοσμίως τον χαρακτηρίζουν ως «μια ποιητική έκρηξη που επαναφέρει την τέχνη στο υψηλότερο επίπεδο». Εντάσσεται στην ίδια ποιητική γενεαλογία που χάρισε στην Ελλάδα δύο νόμπελ λογοτεχνίας, αυτά του Γεωργίου Σεφέρη και του Οδυσσέα Ελύτη. Με γλώσσα που συνδυάζει τη λυρική μουσικότητα του Ελύτη, την υπαρξιακή βαρύτητα του Σεφέρη και τη βαθιά ανθρωπιά του Βρεττάκου κατασκευάζει έναν κόσμο, όπου το παρελθόν και το μέλλον συνυπάρχουν. Η χρήση της ελληνικής γλώσσας αγγίζει τα όρια της τελειότητας, οι λέξεις δεν περιγράφουν, αλλά δονούν, αναπλάθουν. Το έργο του, Οικουμενικό. Τούτος ο ποιητής, με τρόπο ανάλογο του Dante, του Goethe και του Rilke, του Λόρκα, του Πάμπλο Νερούδα και του Ρίτσου, χτίζει μια γέφυρα ανάμεσα στους πολιτισμούς, τις εποχές και τις ψυχές των ανθρώπων επιστρέφοντας στις ρίζες της πνευματικότητας και υπενθυμίζοντας πως ο ποιητικός λόγος είναι ένας δρόμος προς τη σωτηρία…

« Θα ΄ρθει μια μέρα, όμορφο κορίτσι,
που θα δουλεύουμε, μαζί,
για την επιστολή των ανεπίδοτων γραμμάτων,
για τη δίκαιη μοιρασιά των άστρων,
για ένα κομμάτι ουρανό,
για ένα άλικο τριαντάφυλλο
και μιαν Ανάσταση-δικαίωμα…

Θα ΄ρθει μια μέρα, όμορφο κορίτσι…»

(Απόσπασμα από το ποίημα «Έσεται ήμαρ»)

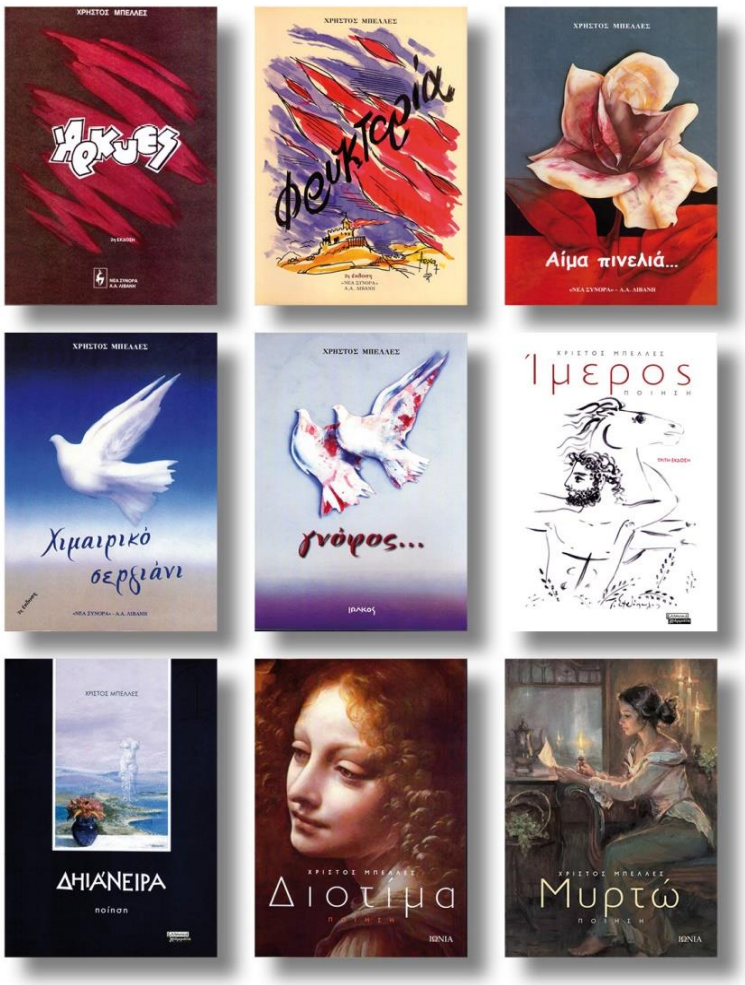
Δημοσιογράφος: Γράφουν για σας, λένε για σας, πιστεύουν για σας… Τούτη η αγάπη του κόσμου στο πρόσωπό σας, η απήχηση και το καταύγασμα της ποίησης σας μέσα στην αυχμηρή έρημο των καιρών, τι αισθήματα σας δημιουργούν, πως αγγίζουν την ασπαίρουσα (χρησιμοποιώ τον προσφιλή σας όρο) ψυχή σας…

Απάντηση: Είμαι ένας χιμαιρικός, ουτοπικός σεργιανιτής, στα λημέρια των Θεών μου… Τόσο απλά, όσο και η Ποίηση, η Τέχνη, γενικά, που «πρέπει να είναι απλή, αλλά πάντα πολύπλοκη»… Όμως, για μένα ουτοπία (ου + τόπος) δεν συνιστά το μη εφικτό, το μη πραγματοποιήσιμο, αλλά αυτό που δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί… Δεν είμαι ένας αποστεωμένος ποιητής, ένας αλαφροΐσκιωτος, αλλοπαρμένος δραπέτης των εγκοσμίων ούτε «κοσμοκαλόγερος»… Με το ένα πόδι πατώ δυνατά στη γης, στη ζωή και με το άλλο στο πνεύμα, την ποίηση, τους λειμώνες των θεών μου… Ανταποκρίνομαι στις ποικιλώνυμες προσκλήσεις και προκλήσεις των καιρών, έδινα και δίνω το παρόν στο πρώτο κάλεσμα της

εποχής μου, σε ό,τι με καίει… Δεν υπήρξα ποτέ απών (και το λέγω χωρίς ίχνος οίησης), μιας και, σαν πολιτικό ον, θεωρώ το χρέος της παρουσίας αυτονόητο… Η Ποίηση, η Τέχνη, γενικά, είναι η «αυτοβιογραφία που γίνεται σάρκα», καθώς και «το αληθινότερο ποίημα στον γνήσιο ποιητή είναι η ίδια η ζωή του… Αν ξύσεις τα γράμματα, από κάτω θα ανακαλύψεις τον δημιουργό…

Η αγάπη του κόσμου με συγκινεί, ανείπωτα, καθώς και η κριτική, που αφορά στη δημιουργική μου προσέγγιση με κείνη των μεγάλων, εντός και εκτός των τειχών, με αγαλλιάζει, με ουρανεί, με κερνά, όμως, και μια θλίψη-χαράς που πηγάζει από το «κυνήγι του ανυπέρβλητου θησαυρού» … Πολλούς από αυτούς τους μύστες, τους αρχιερείς στο βωμό της Ισόθεης Ποίησης, τους γνώρισα, τους αγάπησα, τους θαύμασα, τους μιμήθηκα, τους «έκλεψα», τίμια, όμως, όπως συνήθιζε να λέγει και ο υπέρλαμπρος Μάνος Χατζιδάκις…

Δημοσιογράφος: Με την ευκαιρία της έκδοσης της νέας Ποιητικής Συλλογής σας: «Εκ βαθέων», γεννιέται και το δέκατο παιδί σας… Μιλήστε μας για τα δέκα παιδιά σας, τα «παιδιά της ουτοπίας», όπως τα αποκαλείτε…

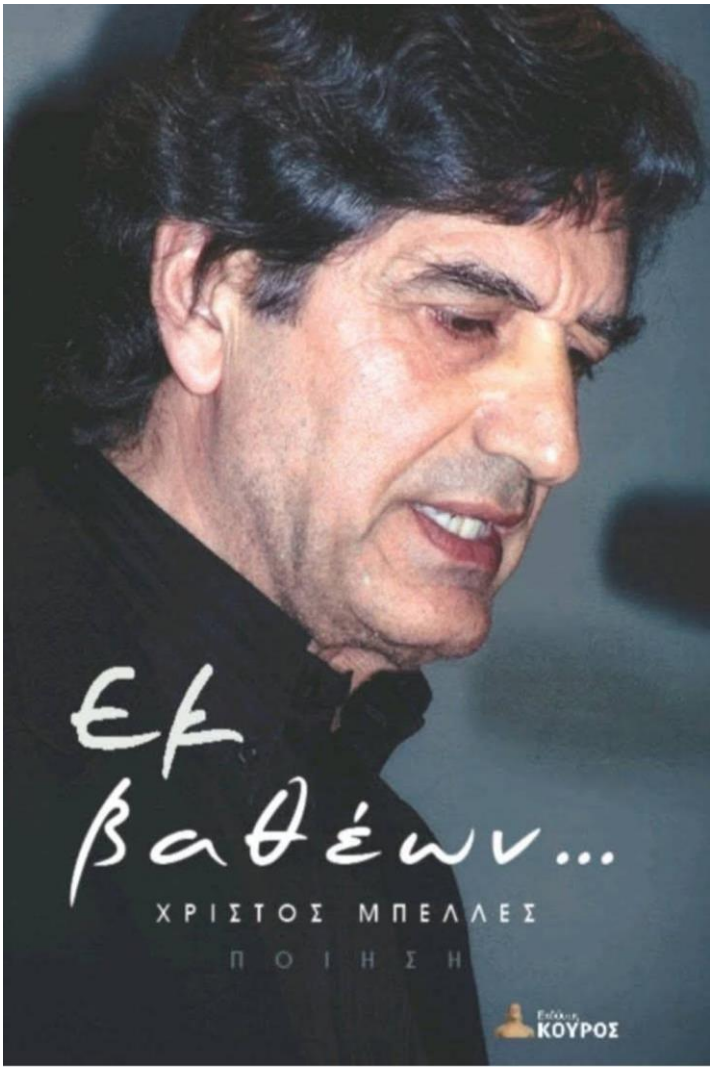

Απάντηση: Στολίζω γιορτινά τα 10 από τα παιδιά μου (τα παιδιά της Ποίησης, αφού υπάρχουν κι άλλα 17 της Ιστορίας) και σας τα συστήνω ηλικιακά – από το μεγαλύτερο προς το μικρότερο – για όσους από σας δεν έτυχε να τα γνωρίζουν: ΑΡΚΥΕΣ, Εκδόσεις «Νέα Σύνορα, Α.Α. Λιβάνη», 1995 / ΦΡΥΚΤΩΡΙΑ, Εκδόσεις «Νέα Σύνορα, Α.Α. Λιβάνη», 1998 / ΧΙΜΑΙΡΙΚΟ ΣΕΡΓΙΑΝΙ, Εκδόσεις «Νέα Σύνορα, Α.Α. Λιβάνη», 1999 / ΑΙΜΑ ΠΙΝΕΛΙΑ, Εκδόσεις «Νέα Σύνορα, Α.Α. Λιβάνη», 2000 / ΓΝΟΦΟΣ, Εκδόσεις «Ιωλκός», 2002 / ΙΜΕΡΟΣ (1ο Πανευρωπαϊκό Βραβείο Ποίησης), Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», 2006 / ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ, Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», 2010 / ΔΙΟΤΙΜΑ, Εκδόσεις «Ιωνία», 2021 / ΜΥΡΤΩ, Εκδόσεις «24 γράμματα», 2024 / ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ, Εκδόσεις «Κούρος», 2026…

Δημοσιογράφος: Κάθε φορά μας μιλάτε, παραβολικά, συγκινητικά, για ό,τι έχει σχέση με τη γένεση, τις ρίζες, το DNA τούτων των παιδιών…

Απάντηση: Λοιπόν; Ακούστε, τώρα, το απόσταγμα ενός παραμυθιού-παραβολή, που έχει σχέση με τη γένεση και τις ρίζες τούτων των παιδιών και μου αρέσει να το διηγούμαι, λες και το κάνω πρώτη μου φορά: Από πολύ μικρός, μέσα στα τόσα παραμύθια που μ' έμαθε η γιαγιά, ξεχώριζα τούτο το όμορφο, εντυπωσιακό, ρομαντικό, ζείδωρο, αληθινό παραμύθι με ηθικό δίδαγμα: «κάθε φορά που ένα παιδί γεννιέται μες στη γειτονιά, κάθε φορά κι ένας Χριστός ξαναγεννιέται…». Αυτό μ' έκανε ν' αγαπώ το Χριστό, τη μάνα Παναγιά, τους ανθρώπους, μα προπαντός τα παιδιά. Αυτό μ' έκανε να γίνω δάσκαλος, να γίνω ποιητής και να μπορώ να γεμίζω τις χούφτες μου ήλιο, άστρα, ουρανό για τα παιδιά, να ψηλαφίζω σκιές και ψιθύρους Ύπαρξης μέσα στη σιγαλιά της νύχτας και να μεθώ φεγγάρια, θάνατο.

Δημοσιογράφος: Μιλήστε μας, λοιπόν. για το νεογέννητο πνευματικό σας παιδί, για την «Εκ βαθέων»…

Απάντηση: Πρόκειται για βιβλίο που το συνδέω με την Ποίηση και τη Μουσική, με τη Θρησκεία και τη Φιλοσοφία, με την Πατρότητα και τον Έρωτα, με την Τέχνη και την Παιδαγωγική, με την αδάμαστη προσφορά του στην ανάπτυξη του Ήθους και της Λογικότητας, της Αρετής και της Πνευματικότητας, της Ιστορίας και της Γλώσσας…

Θα αρκεστώ, ενδεικτικά, στα λόγια της αγαπημένης μου, ελλόγιμης και οτρηράς Προέδρου της Διεθνούς Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών, κας Αικατερίνης Μπατάλια: « Η νέα ποιητική συλλογή με τίτλο βιβλικής προέλευσης: ***«Εκ Βαθέων»*** του Χρίστου Μπελλέ αποτελεί έναν πολυεπίπεδο ποιητικό διάλογο με ολόκληρη την ελληνική πνευματική παράδοση. Ο ποιητής χρησιμοποιεί την ιστορία, τη μυθολογία, την ορθόδοξη υμνολογία, τη φιλοσοφία και τις μετατρέπει σε ζωντανά υλικά μιας σύγχρονης ποιητικής κοσμοθεωρίας, όπου ο άνθρωπος εξακολουθεί να αναζητά τον Θεό, την Αγάπη, την Ελευθερία και τη δικαίωση της ύπαρξής του».

Δημοσιογράφος: Δώστε μας ένα δείγμα γραφής της «Εκ Βαθέων» σας…

Απάντηση: Θα αρχίσω με ένα ερωτικό, αγαπητκό ποίημα της… Πιστεύω να σε σαγηνέψει (γέλια…)

Μ΄ Α Κ Ο Υ Σ; Μ΄ Α Κ Ο Υ Σ;

Έλα να ιδείς
Χινόπωρο
ξεχασμένο στην αυλή του Καλοκαιριού…

Έλα να ιδείς
ένα βιγλάτορα Χριστό,
όταν μυρώνει
και μοιραίνει
τη λυκαύγεια…

Έλα να ιδείς
το Θεό - το Θεό μου
μόλις σε μια σταγόνα της βροχής-της βροχής Του,
μόλις σε μια ρανίδα λόγου-του λόγου Του…

Ιδού ο Θεός μου:
κάθε Του δάκρυ
κι ένας βράχος τ΄ Αρχιπέλαγου,
κάθε Του λόγος
κι ανεμώνη στη σχισμάδα του…

Έλα να ιδείς
το Φως,
τον ήλιο,
το φεγγάρι
και το θάνατο
στες χαίτες των θαλασσινών αγέρηδων…

Μην ξεχαστείς,
σαγηνεμένη από το φως,
απ΄ των προσώπων τη διαφάνεια…

Μη μ΄ απολησμονήσεις…
Οιάκιζε μ΄ ένα περίαπτο - Χριστό
τα χνάρια της καρδιάς σου
και τα χνάρια μου…

Γιατί, σε αγαπάω, μ΄ ακούς;
Γιατί, σε περιμένω, μ΄ ακούς;
Γιατί, δε ζω χωρίς εσένα, μ΄ ακούς;

Μ΄ ακούς;

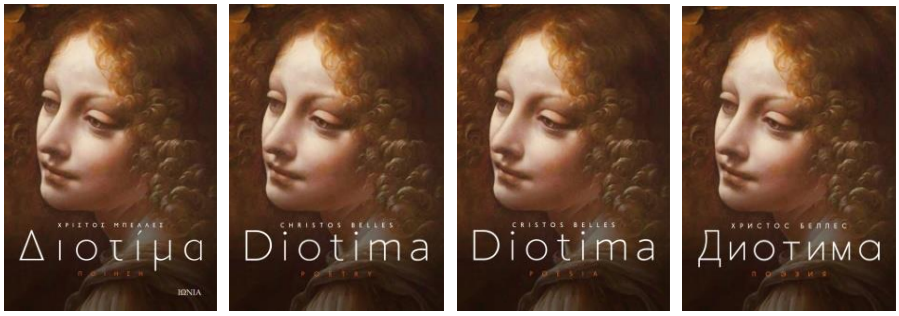
Δημοσιογράφος: Είσθε, πέραν των άλλων, και… ερωτικός ποιητής; Σας ρωτώ, γιατί, πέραν των άλλων, ένα από τα βιβλία σας, που πήρε και το πρώτο Πανευρωπαϊκό Βραβείο Ποίησης, έχει τίτλο «Ίμερος», που σημαίνει έρωτας, ερωτικό πάθος, επιθυμία.

Απάντηση: Αν βλέπετε τον έρωτα σαν επιστέγασμα, αποκορύφωμα αγάπης, σαν στάση και πράξη ζωής, αξιοπρέπειας, ευγένειας και γενναιοδωρίας, απέναντι στους ανθρώπους και τα πράγματα στα πλαίσια της επιθυμίας για επικοινωνία, συνάντηση, τότες σαφώς και είμαι. Αν όμως υποκρύπτετε υπονοούμενα, παραπομπές σε κάτι φτηνό, αβαθές, αγαπησιάρικο, τότε, εγώ τουλάχιστο, μ' αυτό τον έρωτα δεν έχω απολύτως, καμιά σχέση. Μην διαφεύγει της προσοχής μας, άλλωστε, πως σε πολλές γλώσσες, στα γαλλικά, χάριν παραδείγματος, ο «έρωτας» και η «αγάπη», ταυτίζονται εννοιολογικά…

Δημοσιογράφος: Γνωρίζω ότι ποιήματά σας έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Ισπανικά, Ιταλικά, Φιλανδικά, Αλβανικά, Ρωσικά, Τουρκικά, Αραβικά, Ινδικά, Κινεζικά, Ιαπωνικά, Κορεατικά κ.ά. . Ονειρεύεστε η καινούργια σας Ποιητική Συλλογή «Εκ βαθέων» να ακολουθήσει την ίδια πορεία με εκείνη της «Διοτίμα», να την δούμε και εκείνη πολύγλωσση και κοσμοπολίτισσα στις γειτονιές του κόσμου;

Απάντηση: Ναι, αλήθεια, η «ΔΙΟΤΙΜΑ» μου, κοσμοπολίτισσα, πλέον, στις γειτονιές του κόσμου… ντυμένη γιορτινά και Ελληνικά και Ιταλικά και Αγγλικά και Ρωσικά και Αραβικά, την καμαρώνω, σαν γεννήτορας, την καμαρώνω που γίνεται πιρόγα, κοινός τόπος, για τις περιπλανήσεις σας στα λημέρια των Θεών μου… Σύντομα θα χαρούμε και την «Εκ βαθέων», στις ίδιες ράμνες, στις ίδιες παγκόσμιες ρούγες χέρι-χέρι με τη «Διοτίμα», την αδελφή της…

– Greek: Χρίστος Μπελλές «ΔΙΟΤΙΜΑ» Ποίηση
– English: Christos Belles «Diotima» Poetry
– Italian: Cristos Belles «Diotima» Poesia
– Russian: Христос Беллес «Диотима» Поэзия
– Arabic: ديوتيما بيلز كريستوس قصيدة

Δημοσιογράφος: Τι είναι Ποίηση, Τέχνη, γενικά, για σας, κ. Καθηγητά;

Απάντηση: Η Ισόθεη Ποίηση, η Τέχνη, γενικά, είναι, καταρχάς, ένα παιχνίδι που όλοι το έχουμε ανάγκη. Είναι η ζωή με άλλα μέσα, με άλλη αφήγηση. Δεν είναι ούτε έξω ούτε ανώτερη απ' τη ζωή. Είναι η ζωή στην αυθεντική της εκδοχή. Η Τέχνη, κατά τον παμμέγιστο ηθοποιό Μάρλον Μπράντο, «είναι η αυτοβιογραφία που γίνεται σάρκα, είναι αυτή που στέλνει το μήνυμα ότι η ζωή έχει αξία ότι οι άνθρωποι έχουν αξία». Μιλάμε, βέβαια, για την τέχνη που χτίζει το εναντίον, την τέχνη που αντιστέκεται, που διαμαρτύρεται, που δε διδάσκει, δε στρατεύεται, δε δοξάζει, δε χαρίζεται ποτέ και σε κανένα. Η τέχνη, επίσης, είναι από τα πιο εσώψυχα του ανθρώπου. Μόνο αυτή μπορεί να σε κάνει να καταλάβεις

ότι «η ζωή είναι ένα όργανο θανάτου», ότι ακόμα και τα δάκρυα δημιουργήθηκαν για ν' απαλύνουν τον πόνο, την απουσία, το άγνωστο, την περιπέτεια της ζωής. Τούτη η Θεά έχει πολλές μορφές, πολλά πρόσωπα. Ένα απ' αυτά και η Ποίηση, που ο Καβάφης την θεωρεί ισάξια των θεών.

Δημοσιογράφος: Μπορεί η Ποίηση, η Τέχνη, γενικά, να αλλάξει τον κόσμο;

Απάντηση: Με ρωτούν καθημερνά και πυρακτωμένα: «Μπορεί, αλήθεια, η Ποίηση, η Τέχνη, γενικά, να αλλάξει τον κόσμο»; Η απάντησή μου στερρά σε ελυτικό πλαίσιο: «ΟΧΙ!!!, αλίμονο ο άνθρωπος, αν άλλαζε με ένα ποίημα… Ο κόσμος αλλάζει με αγώνα, με δράση με πολύτροπη επανάσταση, που αποτελεί και την ανάσα της Ιστορίας.… Η Τέχνη, όμως, η Ποίηση, που ο Πλάτων θεωρεί, μαζί με τη Μουσική, κορυφαίες των Τεχνών, μπορεί να αλλάξει τις συνειδήσεις, που ορίζουν και καθορίζουν τον αγώνα, τη δράση»…

Δημοσιογράφος: Η Ποίηση, η ποικιλώνυμη Τέχνη, γενικά, είναι ένα ζείδωρο παιχνίδι, όπως μας λέτε, είναι ένα από τα πιο δραστικά αλεξιφάρμακα, δική σας η λέξη, ποιητά μου, (γέλια…) ενάντια στη φθορά, στο φόβο του θανάτου, στον ίδιο το θάνατο;

Απάντηση: Ο άνθρωπος είναι η πιο τραγική φιγούρα στην Ύπαρξη, γιατί έχει συνείδηση αυτής της τραγικότητάς του, αφού είναι το μοναδικό ον που γνωρίζει ότι είναι "καταδικασμένο" σε θάνατο. Αν, λοιπόν, μπορεί να δημιουργεί σαν αθάνατος, αν μπορεί να ατενίζει το μέλλον σαν αθάνατος, αν μπορεί να αναθρώσκει ουρανό σαν αθάνατος, αν μπορεί να καταπαλεύει, να νικά το θάνατο, τούτο το οφείλει, εν πολλοίς, και στην Ποίηση, την Τέχνη, γενικά. Να, γιατί ο Οδυσσέας Ελύτης προτρέπει: «Όπου και να σας βρίσκει το κακό, αδελφοί, όπου και να θολώνει ο νους σας μνημονεύετε Διονύσιο Σολωμό και μνημονεύετε Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη», να γιατί ο Γιώργος Σεφέρης παραινεί με το δίστιχο, που αποδίδει στη γραφίδα του Μαθιού Πασχάλη: «Όταν όλα σ' αφήνουν και σου φαίνονται ανάξια, γελοία, και παράτονα, / γύρισε τρεις φορές το κλειδί, μαζέψου και ξανάρχισε να διαβάζεις Πλάτωνα», να γιατί ο Εγγονόπουλος πεισματικά συγκαταλέγει τον Καβάφη στους «ευεργέτες της ανθρωπότητας», επειδή «μας βοηθάει να ζήσουμε».

Δημοσιογράφος: …Και καταφύγιο, λοιπόν, η Ποίηση, η Τέχνη, σε κάθε ανθρώπινο αρμαγεδδώνα…

Απάντηση: Ναι… ναι… ακριβώς… Αυτό σημαίνει ότι η Ποίηση, η Τέχνη, γενικά, είναι συμπονετική, παρηγορητική, φιλάλληλος, λυτρωτική, ζείδωρη. Είναι το αλεξιφάρμακο της ανθρώπινης ψυχής, είναι το καταφύγιο σε κάθε αρμαγεδδώνα. Μέσα στον ηλιοβόρο χρόνο κι όσο υπάρχουν άνθρωποι, «πάντοτε θα ξεπροβάλλει η Ποίηση για την πιο μεγάλη αναμέτρηση του ανθρώπου» με το Θεό, την Ύπαρξη, τον Κύκλωπα, τον «Κανένα», το «homo homini lupus» κι όπου υπάρχει το ποικιλώνυμο «κακό»… Να, λοιπόν, γιατί το λόγο, εδώ και τώρα, έχει η Ποίηση, η Τέχνη, γενικά.

Δημοσιογράφος: «Λύκος ο άνθρωπος για τον άνθρωπο» («Homo homini lupus»), λοιπόν…

Απάντηση: Εδώ πρέπει να επισημανθεί και η ανθρώπινη φύση, από καταβολής κόσμου και από καταβολής γραπτών πηγών (τα ομηρικά έπη μαζί με τα ποιήματα του Ησίοδου , $8^{ος}$ - $7^{ος}$ π.Χ. αιώνας, αποτελούν, ως γνωστόν, τις πρώτες γραπτές μαρτυρίες που συναντούμε στην Ευρώπη). Στα έπη, λοιπόν, του παγκόσμιου, αειγενούς και πρώτου μέγα Ιστορικού, Ομήρου, επισημαίνεται γλαφυρότατα η από καταβολής ανθρώπου ηδονή του αίματος, του τρόμου και της βαρβαρότητας που ελλοχεύουν στα άδυτα της ανθρώπινης ψυχής. Βλέπετε στην Ιλιάδα Ραψωδία Χ΄, πως ο Αχιλλέας, μέσα στο θρίαμβό του, κακοποιεί το νεκρό σώμα του Έκτορα, όπου, αφού τον γυμνώσει από την πανοπλία του, τον δένει πίσω από το άρμα του και τον σέρνει γυμνό στα χώματα.

Δημοσιογράφος: Και στη συνέχεια, ιστορικά;

Απάντηση: Και έρχεται, ο Σοφοκλής (496-406), στη συνέχεια, όπου με την Αντιγόνη του, επαληθεύει τούτη τη βαρβαρότητα με την αϊδια φράση του: «Πολλά τα δεινά κ΄ουδέν ανθρώπου δεινότερον πέλει», (δεν υπάρχει μεγαλύτερο θεριό από τον άνθρωπο)… Και στη συνέχεια ο Λατίνος κωμωδιογράφος Πλαύτος (254-184), όπου με τη συγκλονιστική του ρήση: «homo homini lupus» (λύκος ο άνθρωπος για τον άνθρωπο) στέργει, αφοπλιστικά, την ομηρική περί βαρβαρότητας άποψη. Ακόμα και η Αρχαία Τραγωδία – κατά Νίτσε – αντλεί την ηδύτητά της αποκλειστικά απ΄ τα συστατικά της αγριότητας που περιέχει...

Δημοσιογράφος: Και το θεριό, που λέγεται άνθρωπος, εξακολουθεί να είναι πιστό στην φύση του, μέχρι και σήμερα…

Απάντηση: Στη συνέχεια τα πράγματα είναι γνωστά: οι Ρωμαίοι με τις αρένες τους, οι χριστιανοί με την έκσταση του Σταυρού, οι Ισπανοί με τα ικριώματα και τις σταυροφορίες, οι σύγχρονοι με τα ποικιλώνυμα Ναγκασάκια και Χιροσίμες, τους Παγκόσμιους πολέμους, τους φασισμούς και τους ναζισμούς, αποζητούν να πιούν και να απολαύσουν το μεθυστικό πιοτό της μεγάλης Κίρκης-«Αγριότητας»… Για τούτον τον Homo homini lupus (Λύκος ο άνθρωπος για τον άνθρωπο), η ένυλη κραυγή της «Μυρτώς», η δική μου κραυγή…

ΥΠΑΡΞΙΑΚΗ ΑΓΩΝΙΑ (Veritas aetena)

Εμπεριέχουμε
αυτούς που αγαπήσαμε
και αγαπάμε…

Ό,τι αγαπήσαμε και αγαπάμε
εμπεριέχουμε…

Κι ό,τι αγαπάς σου μοιάζει,
κατά βάθος,
και του μοιάζεις…

Κύριε,
στέργω στο: «Ποιήσωμεν άνθρωπον
κατ' εικόνα ημετέραν και καθ' ομοίωσιν»,
πυρακτώνομαι
στο: «Θεός αγάπη εστί»…

Όμως,
συγχώρα με, Θεέ μου,
τούτο το μεγαλύτερο θεριό,
το «Homo homini lupus»,
που νοματίζεται «άνθρωπος»,
ποια μοίρα Σου τον μοίρανε;
Μήπως εκείνη, η ανθρώπινη,
τις μέρες του ενανθρωπισμού Σου
επί γης;

Συγχώρα με, Θεέ μου…

Δημοσιογράφος: Πικρές αλήθειες… οι αλήθειες σας για το θεριό-άνθρωπος, κ. Καθηγητά…

Απάντηση: Έτσι, κάπως, συμβαίνει με τις αλήθειες… Κάθε φορά, όμως, που τίθενται τα παραπάνω ερωτήματα, κάθε φορά και ο ίδιος φόβος με στοιχειώνει, η ίδια απειλή πως: Η έλλειψη εμπιστοσύνης σε τούτο το μοναδικό έλλογο ον, μεταλλάσει αυτεπίστροφο… Είναι μονόδρομος να «αγαπώ τον άνθρωπο, γιατί είμαι εγώ»…

Δημοσιογράφος: Και ποιο το αντιβιοτικό που θα σκοτώσει τούτο το παθογόνο και ποιο το αντίδοτο κατά της τοξικότητας και ποιο το αλεξιφάρμακο ενάντια στα «λυγρά σύγνεφα που έρχονται από το μέλλον», όπως συχνά και χαρακτηριστικά αναφέρεσθε;

Απάντηση: Στη βαθιά και πολύπλευρη κρίση που εδράζεται σε σταθερές διαχρονικές παθογένειες, το έλλειμμα Παιδείας αποτελεί την κυριότερη αιτία και αιτιατό της παρακμής. Καρπό της εκπαίδευσης, ως γνωστόν, αποτελεί η Παιδεία και το εκπαιδευτικό μας σύστημα, δυστυχώς, δεν παράγει Παιδεία, αφού είναι συμβατό και μονομερώς συνδεδεμένο με τις ανάγκες της αγοράς. Τι κι αν βρισκόμαστε στη γενέτειρα των ανθρωπιστικών σπουδών, τι κι αν η κλασική παιδεία μας ανήκει στα πανανθρώπινα τιμαλφή, τι κι αν ο Διδάσκαλος του Γένους, Αδαμάντιος Κοραής, έχει τη δική του αϊδιο αφήγηση: *«Τρόπον μεταβολής της Ελλάδος από την κατάστασιν εις την οποίαν ευρίσκεται την σήμερον ούτ' εστοχάσθην ποτέ ούτε στοχάζομαι δυνατόν άλλον, παρά την Παιδείαν».* Η Παιδεία, λοιπόν, και η «ιδεολογία της αγάπης», θα σώσει τον κόσμο. Καταύγασμά της: «Αγαπήστε, αγαπήστε τον άνθρωπο. Μέσα σε αυτήν την αγάπη κλείνονται όλες οι ιδεολογίες, ο ίδιος ο Θεός, που αγάπη εστί»…

Δημοσιογράφος: Άλλο εκπαίδευση, λοιπόν κι άλλο Παιδεία…

Απάντηση: Αποτελεί λάθος ασύγγνωστο να ταυτίζουμε την «Εκπαίδευση» με την «Παιδεία». Η Παιδεία αποτελεί την πνευματική και ηθική αγωγή του ανθρώπου και δεν συνιστά πρόσημο μόνο των εγγραμμάτων. Αμέτρητοι οι εγγράμματοι χωρίς Παιδεία και αλογάριαστοι οι αγράμματοι με Παιδεία. Ο γιατρός, χάριν παραδείγματος, που κρεμά στους τοίχους του γραφείου του τα πτυχία του, τα μεταπτυχιακά του, τα διδακτορικά του, αλλά δεν νοιάζεται, δεν σκέπτεται άλλο, πάρεξ του πως θα εκμεταλλευτεί τον ασθενή του, διαθέτει εκπαίδευση και όχι Παιδεία. Παιδεία είχαν ο αγράμματος παππούς μας, η

αναλφάβητη γιαγιά μας που την καταύγαζαν με τον κώδικα αξιών τους, τη στάση ζωής τους.

Δημοσιογράφος: Ποιος ο αγαπημένος σας ποιητής, ποιος άφησε τη σφραγίδα του, τη στάμπα του, στο ξεκίνημά σας, στη ζωή σας;

Απάντηση: Κάποιος Θεός, ίσως, κανακεύει τα όνειρά μας**,** έτσι και τα δικά μου, αφού ευλόγησε να γνωρίσω, φοιτητής ων, όλους τους σύγχρονους μεγάλους ποιητές. Αυτός, όμως, που με μοίρανε, αυτός που μου χάραξε πορεία, υπήρξε ο Νικηφόρος Βρεττάκος. Η καρδιά του ήταν φορτωμένη όλον τον κόσμο, στο ψηφιδωτό του προσώπου του η Ρωμιοσύνη, ολάκερη, καταύγαζε με εκτυφλωτικές ψηφίδες αλγηδόνας… Πολλές φορές, όταν μου μίλαγε, μου κράταγε, πατρικά, το χέρι, λες και ήθελε να τον ακούω πιότερο: «Να είσαι ευγενικός, γενναιόδωρος, γαλαντόμος, μελίρρυτος, γιε μου, με τους ανθρώπους, γιατί ο καθένας μας δίνει τη δική του σκληρή μάχη, ανεβαίνει το δικό του Γολγοθά και αποζητά τη δική του λύτρωση-Ανάσταση»… Ήμουν φοιτητής, τότες, κάτω από τον ίσκιο του, τον ίσκιο ενός Θεού και μιας Ισόθεης Ποίησης… Και ήμουν όλβιος και ήμουν ευλογημένος…

Δημοσιογράφος: Επειδή έχετε εγκύψει με περισσή εμβρίθεια σε υπαρξιακά προβλήματα, επειδή χαρακτηρίζεσθε, σαν «ο από στίχων φιλόσοφος» θα έχει ενδιαφέρον να μας κοινωνήσετε την άποψη, σχετικά με το τι εστί άνθρωπος και τι Θεός, με δυο λόγια…

Απάντηση: Με δυο λόγια; (γέλια…), Με δυο λόγια, λοιπόν: Ο άνθρωπος, «άνω θρώσκω», είναι «Θεός θνητός» και ο Θεός είναι «Άνθρωπος αθάνατος». Αυτό έχει να κάνει με τον ενανθρωπισμό του Θεού και τη θέωση του Ανθρώπου, έχει να κάνει, ακριβώς, πέραν των άλλων, με το πνεύμα και με το νόημα των Χριστουγέννων. Λόγω, λοιπόν αυτής της διαφοράς από το Θεό, ο άνθρωπος τα θυσιάζει όλα για την αθανασία του… Θα σου θυμήσω, λίγο, Σεφέρη, στις «Δοκιμές» του, σχετικά με την ανθρώπινη αγωνία για αιωνιότητα: «Ο άνθρωπος είναι έτσι φτιαγμένος που δεν μπορεί να ζήσει χωρίς την ασφάλεια της αιωνιότητας. Κάποτε θυσιάζει εύκολα τη ζωή του, την αιωνιότητα δεν τη θυσιάζει». Θα σου θυμήσω, ακόμα, και Γραφές: «και είπεν ο Θεός, ποιήσωμεν άνθρωπον κατ΄εικόναν ημετέραν και καθ΄ομοίωσιν»…

Δημοσιογράφος: Τι είναι η ζωή, μιας και κορφολογούμε δύσκολες έννοιες για να μας δώσετε την άποψή σας;

Απάντηση: Θα σου δώσω έναν ορισμό που με εκφράζει, περσότερο, τόσο για το ζείδωρο νόημά του, όσο και για τη δυναμική του… θα σου πω, λοιπόν, απερίφραστα, πως: «η ζωή είναι Μυστήριο, δεν είναι αίνιγμα και σαν Μυστήριο καταργεί το αυτονόητο»…

Δημοσιογράφος: Τι είναι αυτό που αποκαλούμε «Σύστημα», «Εξουσία» και που, όπως γνωρίζω πολύ καλά, έχετε πολλάκις και με τη γραφίδα σας και με τη στάση ζωής σας έλθει αντιμέτωπος;

Απάντηση: Προτιμώ να σου απαντήσω με ένα ποίημά μου, από τη Μυρτώ μου και πιστεύω να σε καλύψω, πλήρως, να σου λύσω κάθε απορία:

ΑΕΝΑΗ ΣΤΑΥΡΩΣΗ

Απόβραδο…
Μοσχοβολούσε η αυλή της Παναγιάς…
Ευώδιαζε η νεραντζιά
Θεό, Άνοιξη, Επιτάφιο…

Καρσί στον Κάβο του Φονιά
στολίζανε τον Βαραββά…

Ήταν στημένο το παιχνίδι…
Γύφτοι, θα πουν, τα φτιάξαν τα καρφιά…
κρατάνε οι Πιλάτοι μετερίζι…

Δημοσιογράφος: Θα θέλαμε, σαν διδαχτικός και μια προτροπή προς τους γονείς…

Απάντηση: Να βάλουμε, επιτέλους, στο λεξιλόγιό μας, για τα παιδιά μας και τη λέξη **Ευτυχία** και όχι μόνο **Επιτυχία**… Ένας από τους κύριους λόγους έκρηξης της περιβόητης Γαλλικής Επανάστασης υπήρξε το γεγονός πως τα παιδιά της αστικής κυρίαρχης τάξης ήταν δυστυχισμένα, πως ο «βίος και η πολιτεία» των γονιών τους δεν τους παρείχε τη δέουσα ψυχική ανάταση, ευτυχία. Να μάθουμε, επίσης, να λέμε στα παιδιά μας το **ζείδωρο «ΕΥΓΕ»,** ακόμα και δια ασήμαντον αφορμήν… Είμαστε οι γονείς, και κατεπέκταση ο λαός, της αρνητικής διαφήμισης. Μια σπουδαία πράξη του παιδιού επιβραβεύεται με φειδώ, ενώ μια «κακή» πράξη του επικρίνεται και κατακρίνεται αφειδώλευτα και επί μακρόν, λες, και εν τη αγνοία μας, θέλουμε να ξορκίσουμε, με την επανάληψη, το ποικιλώνυμο κακό. **Πόσοι γνωρίζουν, αλήθεια,** ότι, «αν ένα παιδί ζει μέσα στον έπαινο μαθαίνει να εκτιμάει», **πόσοι γνωρίζουν** ότι, «αν ένα παιδί ζει μέσα στην αποδοχή μαθαίνει να αγαπάει»;

Δημοσιογράφος: κ. Μπελλέ, έχετε, ήδη, αναφερθεί στην αγάπη σας για τα παιδιά. Παρατήρησα πως τη «Μυρτώ» σας την αφιερώνετε στους νέους και συγκεκριμένα με την ευχή: «…για μια ζείδωρη και λυτρωτική νοηματοδότηση της Ύπαρξης…». Μια προτροπή, ακόμα, για τους νέους, σαν καθηγητής, σαν γεννήτορας;

Απάντηση: Να κυνηγούν το όνειρο, με τα πόδια στη Γης και τα μάτια στον Ουρανό. Να μεθούν πάθος ή «Θεία Τρέλα» – κατά Πλάτωνα – την οποία θεωρεί ανώτερη κι απ΄ την ανθρώπινη σωφροσύνη, αφού είναι η θρυαλλίδα της δημιουργικής έκρηξης και της θέωσης του ανθρώπου… Μόνο μέσα στο παραλήρημα του Πάθους σου θα βρεις κρυμμένα τα κλειδιά του Παραδείσου, θα αγγίξεις το Θεό και θα χορέψεις ζεϊμπέκικο στις ρούγιες τ΄ ουρανού, με τους Αγγέλους… Θέλω, επίσης, να τους τονίσω πως η μοίρα τους βρίσκεται στα χέρια τους, μιας και συνιστά το απόσταγμα των ποικιλώνυμων πράξεών τους… Να πράττουν κατά τον «δαίμονα εαυτού»… Θα τους μιλήσω, ποιητική αδεία όχι διδαχτικά, από καθέδρας, αλλά σαν δάσκαλος και σαν γεννήτορας, με τα δυο, παρακάτω, ποιήματά μου, αγαπημένα και συμβατά του «πιστεύω» μου… «ΒΙΩΜΑΤΑ» το ένα και «ΤΟ ΖΕΪΜΠΕΚΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ» το άλλο …

ΒΙΩΜΑΤΑ

Μικρό παιδί ορκίστηκα
να γίνω κυπαρίσσι
έτσι…
για να ΄μια αγέρωχος
τ΄αψήλου
για να μεθώ
φεγγάρια-θάνατο...

ΤΟ ΖΕΪΜΠΕΚΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

Ήταν το ζεϊμπέκικο που χόρεψες
χθες βράδυ μες στο καπηλειό
μια πρόκληση στο χάρο
παλικάρι μου.
Μέσα στ’ αλώνια της ζωής
τον προκαλούσες να παλέψει,
έμοιαζες με το Διγενή
λεβέντη μου.

Τι όμορφα,
όταν περνάς στον άλλο κόσμο
μέσα στο παραλήρημα του πάθους σου
την πόρτα του Παράδεισου
μ’ ένα ζεϊμπέκικο ν’ ανοίγεις.

Δημοσιογράφος: Όταν διάβασα το ποίημά σας «ΜΟΛΙΣ… ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΑΓΟΝΑ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ», έμεινα ενεή… Σε ποιο δημιουργό, σε πιο Θεό να υποκλιθώ, αναρωτήθηκα: σε κείνον της Γλώσσας, της Εικόνας, των Αισθημάτων;

ΜΟΛΙΣ… ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΑΓΟΝΑ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ

Έκοψα τη σιωπή,
το σύγνεφο,
μ’ ένα φιλί και ένα «σ’ αγαπώ»,
την άμμο των μαλλιών σου χάιδεψα…

Είχες μια γεύση
θάλασσας στα χείλη,
στο βλέμμα σου θλίψη χαράς…

Απέξω, στα γυμνά κλαδιά,
ο καλογιάννης στόλιζε βαρυχειμωνιά
κι απόβραδο…

Αλήτευαν στρουθιά
για ένα σπυρί
μες απ' τις χούφτες σου…

Ένα κυπαρισσόμηλο
κουρτάλησε με το βοριά
μια «καλησπέρα»
στο τζάμι του παραθυριού…

Στο μαύρο κρύσταλλο πηγάδι
των ματιών σου,
τα μάτια μου βασίλεψαν,
τα λόγια ντύθηκαν Λαμπρή:
– «Γράψε το όνομά σου
σ΄ ό,τι έχω ξεχάσει»…
σου ψιθύρισα…

Άνθισε, πάλι, το χαμόγελο
στα χείλη ενός Χριστού
ντυμένος αμφιλύκη
μες στο λιόγερμα…

Μόλις σε μια σταγόνα της βροχής,
μια… τόση δα σταγόνα της βροχής,
της βροχής σου,
οιάκιζαν τα χελιδόνια Άνοιξη…
– «Γράψε το όνομά σου
σ΄ ό,τι έχω ξεχάσει»…
μ' αποκρίθηκες…

Απάντηση: Σε ευχαριστώ, θερμά, για τούτη την ερώτησή σου, γιατί μου δίνει την ευκαιρία να τοποθετηθώ, στερρά και καίρια, πάνω στο τετραθέμελο της Ισόθεης Ποίησης: Τέσσερις, λοιπόν, οι βασιλικές οδοί της Ποίησης: Η μια είναι η Γλώσσα, η γλώσσα η Ελληνική, η γλώσσα των Θεών (ει οι Θεοί διαλέγονται, τη των Ελλήνων γλώττη χρώνται). Η άλλη είναι η Εικόνα (απέριττη, ηθική, χωρίς φιοριτούρες). Η τρίτη είναι η Καρδιά και … η Καρδιά και πάλι η Καρδιά. Η τέταρτη είναι η μοναξιά με όλα τα συμπαρομαρτούντα (μελαγχολία, θλίψη, λύπη, απόγνωση) η οποία αποτελεί θρυαλλίδα δημιουργικής επανάστασης. Αν ασφυκτιάς, αν σου λείπει το οξυγόνο, αν θα πεθάνεις, δηλαδή, χωρίς το σεργιάνι σου σε τούτες τις λεωφόρους, τότε γράφε… γράφε είσαι ευλογημένος, έχεις τη Δωρεάν της Χάρης, είσαι, θεόθεν, ποιητής… Ένα, όμως, να προσέχεις και να μην απολησμονείς: ο Θεός ευλογεί, δεν χαρίζει…

Δημοσιογράφος: Έχω προσέξει πως η λέξη βροχή παίζει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ποίησή σου και σαν συμβολισμός και σαν εικόνα και σαν συναίσθημα… Τι έχετε να μου πείτε για τούτη την παρατήρηση…

Απάντηση: Σωστή η παρατήρησή σου**…** Οι ποιητές, ακριβή μου Ευτυχία, είναι άνθρωποι της βροχής, του νερού, (γι΄αυτό έχουν πάντα υγρά μάτια) με την ποικιλώνυμη έννοια των λέξεων και κύρια αυτή που έχει να κάνει με τη ζείδωρη έννοια και επενέργεια του νερού, καθώς και την συμβολική, εκείνη της θλίψης, των δακρύων... Σε ποίημά μου, αγαπημένο σου, νοματίζω τη βροχή "Δάκρυ του Θεού"... Σου το θυμίζω… και στο χαρίζω, γιατί άγγιξες, με το παραπάνω, τον τύπο των ήλων μου…

ΕΙΜΑΙ ΒΡΟΧΗ

Σα θα πεθάνω
μη σκεφτείς
πως έγινα καπνός
ή κεραυνός
ή αστραπή,
όνειρο,
κύμα που φιλά
αρχέγονα το βράχο στην ακτή…

Σε μένα μοιάζει η βροχή,
κείνο το δάκρυ του Θεού,
κάθε φορά που ερυθριά
αιδήμονα συγγνώμη
και σιωπή,
αόρατος, μα ένυλος
μέσα στο μπλε
και τη λυκαύγεια…

Δημοσιογράφος: Με συγκλόνισε το ποίημά σας «ΘΕΩΣΗ…» .Ποιο, αλήθεια, το «ηθικό δίδαγμα» αυτού του ποιήματός σας;

Θ Ε Ω Σ Η…

Τι νομίζεις, λοιπόν,
για σένανε συνωμοτεί το σύμπαν,
κατά βάθος,
όταν μοιραίνεσαι Ύπαρξη
κι ένα κομμάτι ουρανό
π΄ όλοι διψάμε…

Έτσι…
γιατί έχουμε αγαπήσει την αγάπη…

Έτσι…
γιατί έχουμε ερωτευτεί τον έρωτα…

Έτσι…
με άλλα λόγια, πιο απλά:
γιατί έχουμε τη ζωή, πολύ, πάρα πολύ, αγαπήσει…

Απάντηση: Δεν μπορεί να είσαι ποιητής (θα έλεγα και άνθρωπος) και να μην αγαπάς, δεν μπορεί να είσαι ποιητής και να μην ερωτεύεσαι τον ποικιλώνυμο έρωτα σε όλες του τις εκφάνσεις (δεν εννοώ μόνο το σωματικό έρωτα). Η άλλη όψη της ποίησης είναι η αγάπη, ο Θεός, δηλαδή, (αγάπη, Θεός εστί), ο έρωτας, η ίδια η ζωή… Θα σου το πω διαφορετικά, πιο καθολικά, δια στόματος του παμμέγιστου δασκάλου, Εμμανουήλ Κριαρά: «είναι αμαρτία ασύγγνωστη να λειτουργείς χωρίς αγάπη στον έρωτα, τη δουλειά, τη ζωή την ίδια».

Δημοσιογράφος: Σ΄ έναν κόσμο που το μείζον πρόβλημα του ανθρώπου είναι η νοηματοδότηση της Ύπαρξης, ο σκοπός της ζωής μας, δηλαδή, σ΄ ένα κόσμο όπου ο κώδικας αξιών βάζει το «δεσμό του χρήματος» υψηλότερα από το «δεσμό του αίματος», δεν συνιστά ουτοπία, για να μη χρησιμοποιήσω άλλον όρο, να μιλάμε για «Μαζί» και «Πάντα» ;

«ΜΑΖΙ» και «ΠΑΝΤΑ»

Τι νομίζεις, λοιπόν;
Δίχως τον υπερθετικό της ποίησης,
χωρίς το επιφώνημά της,
πώς θα μπορούσε να χωρέσει
το «μαζί» και το «πάντα»
μέσα στο μπλε του ουρανού σου
κι ο κόσμος όλος
μέσα στο σκούρο της θλίψης
από το βλέμμα σου;

Πώς θα μπορούσε να δεθεί
σχοινιά στερρά
ένα νησί καταμεσής στο πέλαγο,
μ' ένα κομμάτι ουρανό σκεπή
κι ένα φεγγάρι αυγουστιάτικο
καντήλι του;

Κι εγώ,
πώς θα μπορώ
να ψηλαφώ θλίψεις πανσέληνες
και πονανθούς
στα μάτια σου;

Απάντηση: Η γνήσια ποίηση, η Ισόθεη Ποίηση λειτουργεί ενάντια στην ποικιλώνυμη φθορά, την ποικιλώνυμη και πολύτροπη (ομηρικά), παρακμή… Πολλοί το καθαγιάζουν με το σύνηθες ρήμα «ποιητική αδεία»… λάθος μέγα… Για τον ποιητή, για την ποίηση, γενικά, ουτοπία δεν συνιστά το μη πραγματοποιήσιμο, αλλά αυτό που δεν έχει, ακόμα, πραγματοποιηθεί… Ο ποιητής, κύρια, όπως και ο άνθρωπος, γενικά, έχει χρέος και αποστολή να αλλάξει τους οδοδείκτες της Ύπαρξης, να αφήσει έναν κόσμο καλύτερο απ΄ ότι τον βρήκε… Αυτή είναι κατ΄εμέ η αντικειμενική αξία της ζωής, γιατί υπάρχει και η υποκειμενική αξία της, που είναι, καθαρά, υπόθεση του καθενός μας… Με βρίσκεις ουτοπικό; (γέλια…), ε… λοιπόν αυτή η ουτοπία είναι που μας κρατά, ακόμα, ζωντανούς , αυτή η ουτοπία είναι που δίνει μια ζείδωρη και αναστάσιμη ελπίδα και υπόσχεση στο αύριο… Τι νόμισες, λοιπόν; Κατά βάθος, το «Μαζί» και «Πάντα» είναι και δρόμος και

θάλασσα και ταξίδι και υπόσχεση και Ιθάκη… Είναι μια πόρτα τ΄ουρανού, είναι κι ένα κλειδί του Παραδείσου, είναι και μια αιωνιότητα…

Δημοσιογράφος: κ. Χρίστο Στεργ. Μπελλέ, ούτε οι τόσες διαδρομές σας, που η Ύπαρξη σας ευλόγησε να πορευτείτε στη ζωή σας, ούτε τα αμέτρητα σεργιάνια σας… για ένα κομμάτι ουρανό… μπόρεσαν να σας σαγηνεύσουν και να σας αποσπάσουν από τις ρίζες σας. Σε καινούργια σας Ποιητική Συλλογή, «Εκ βαθέων», αισθανθήκατε και πάλι την ανάγκη να απευθυνθείτε στον πατέρα σας, στο γεννήτορα, όπως τον αποκαλείτε, με περίσσια ευγνωμοσύνη, σεβασμό και απέραντη αγάπη. Δώστε μας, λίγο από τα χρώματα αυτών των συναισθημάτων σας, που νομίζω θα συμφωνήσετε ότι όλο και λιγότερο συναντάμε στις μέρες μας.

ΚΡΙΝΕ ΜΕ…

Σ’ όλη μου τη ζωή, γιε μου,
μη νομίζεις πως έκανα και τίποτε σπουδαίο…
Προσπαθούσα:
να σταυρώσω την ουτοπία
μ’ ένα κλωνάρι ελιάς και μια ανατολή˙
να δέσω κόμπο τις χρυσές κλωστές του ήλιου
με το δάκρυ ενός παιδιού˙
να μερέψω τις κατεβασιές του χειμώνα
πλέκοντας πεφταστέρια σε κορφές κυπαρισσιών˙
να σμιλέψω στ’ αργαστήρι μου
τ’ όνειρο - δαχτυλίδι
για να παντρέψω τον κόσμο…

Μη νομίζεις πως έκανα και τίποτε σπουδαίο, γιε μου,
σ’ όλη μου τη ζωή…

Απάντηση: Σε ευχαριστώ και χαίρομαι που το πρόσεξες: Χρίστος του Στεργίου Μπελλές. Το να κοσμείς με του γεννήτορά σου τ΄ όνομα κάθε σου υπογραφή συνιστά και τρυφερότητα και αιώνιο σεβασμό στον πρωτομάστορα της ύπαρξής σου, μοιάζει κερί τιμής και μνήμης. Τούτο το ποίημα το έγραψα για τη «Γιορτή του Πατέρα», του δικού μου πατέρα, και του πατέρα όπου γης. Για τη γιορτή του γεννήτορα, του μπαμπά (μπαμπάς= εμπιστοσύνη, τουρκιστί), του διδακτικού και πρώτου ήρωά μου, του πρωτομάστορα που μ΄έμαθε να οιακίζω Θεό, Ζωή, Ύπαρξη, μέσα απ΄τη βάρκα που έλαμνε και λίκνιζε θάλασσα κι ουρανό, κομμάτια και θρύψαλα απ΄το σπασμένο καθρέπτη του φεγγαριού καταμεσής στο πέλαγο… Άκουσε, τώρα, και κάτι, ακόμα, που θα το βρεις πολύ ενδιαφέρον, διδαχτικό και ανθρώπινο: Ήμουν, μόλις τεσσάρων χρόνων, όταν με πήρε ο αλιεύς πατέρας μου, στη βάρκα του να «σηκώσει» τα δίχτυα. Άρχισε, λοιπόν, να τα ξεψαρώνει και να πετά ζωντανά τα ψάρια στην κουπαστή. Μου δημιουργήθηκε, τότες, η αίσθηση πως τα ψάρια ξεψυχώντας και ασπαίροντας με κοίταγαν μ΄ ένα ανείπωτο παράπονο, μια άρρητη θλίψη, που άγγιξε τα φυλλοκάρδια μου, απόλυτα, φοβερά και ακοίμητα... Από τότε, απ΄ την «πρωτάνθιστη ζωούλα μου», μέχρι και σήμερα, έμαθα να τρέμω την κατάρα των μικρών ζωών… Και ακόμα κάτι: κοντά σ΄αυτόν τον αλιέα, ψαρά, βιοπαλαιστή, προλετάριο, βίωσα

την ανείπωτη γοητεία των απλών ανθρώπων, το μεγαλείο ψυχής μες στην απλότητά τους, το αλάνθαστο αισθητήριό τους…

Δημοσιογράφος: Αναρίθμητα τα ποιήματά σας που με συγκλόνισαν. Με συγκλόνισε, ποιητά μου το ποίημά σας, ΤΟ ΠΙΟ ΣΠΟΥΔΑΙΟ «ΤΙΠΟΤΑ» και θα ήθελα πολύ να του έμοιαζα, να με αφορούσε, να ήμουν η πρωταγωνίστριά του, δηλαδή, να με μοίρανε μια μοίρα μ΄ όλες αυτές τις χάρες, της Γυναίκας, της Μάνας, της Παναγιάς, όπως συνηθίζετε να λέτε…

ΤΟ ΠΙΟ ΣΠΟΥΔΑΙΟ «ΤΙΠΟΤΑ»

Σου έδωσα
μια ρόγα από σταφύλι
κι εσύ ψιθύρισες πως μέθυσες…

Σου έβαλα στα χείλη
μία σταγόνα της βροχής
κι εσύ έγνεψες πως ξεδίψασες…

Σου άγγιξα
δυο ψίχουλα ψωμί στις χούφτες σου
κι εσύ ισχυρίσθηκες πως χόρτασες…

Σου χάρισα
δυο σπόρους λεμονιάς
κι εσύ μου πίστωσες ολάκερη την Άνοιξη…
Σου έδωσα,
αυτό π' αποκαλούνε οι θνητοί: «τίποτα»
κι εσύ μου έδωσες
ό,τι κινεί κι ορίζει το Στερέωμα:
Πίστη - Αγάπη…

Μου έδωσες
κι ένα κομμάτι ουρανό
π' όλοι διψάμε…
Μ΄ έκανες τροπαιούχο
και πιο ένδοξο…

Απάντηση: Να σου το χαρίσω, λοιπόν, ακριβή μου Ευτυχία, γιατί σου μοιάζει… γιατί, ειλικρινά, πέρα από καλή δημοσιογράφος, με αντικειμενικό και ρεαλιστικό λόγο, είσαι και το πιο δοτικό και γενναιόδωρο πλάσμα που έχω γνωρίσει… Τούτο, «ΤΟ ΠΙΟ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΤΙΠΟΤΑ», πίστεψέ με, είναι το «άπαν», το «πάντα», το «παντού» και το «μαζί», είναι η ευτυχία που κρύβεται στα απλά της καθεμέρας (της καθεμέρας, που «δεν είναι ούτε αναβλητή, ούτε αναστρέψιμη»), είναι κι ένα κομμάτι ουρανός π΄όλοι διψάμε, μπορεί, ακόμα, κι «ενός παιδιού το αθώο δάκρυ»… Είναι, πιο απλά, αυτό που νοματίζουμε Θεό, Ύπαρξη, μαζί και μια αιωνιότητα…

Δημοσιογράφος: Τούτο το ποίημα, «ΛΙΟΓΕΡΜΑ ΤΗΣ ΘΛΙΨΗΣ…» είναι τόσο δυνατό, τόσο αισθαντικό που μοιάζει βιωματικό… Δεν επιμένω, αλλά μιλήστε μας για το ρόλο της θλίψης, της λύπης, της μελαγχολίας, σαν θρυαλλίδες δημιουργίας…

ΛΙΟΓΕΡΜΑ ΤΗΣ ΘΛΙΨΗΣ…

Σ’ ευχαριστώ για ό,τι έζησα,
ό,τι μου πήρες και σου πήρα
μέσα στο άχρονο και άτοπο μιας αστραπής.
Και είναι πολλά, να με πιστέψεις,
αφού δε στέργω γεγονότα,
παρά στιγμές ανθολογώ στο όνειρο…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι,
εκεί… στη χαραγή της θλίψης,
και στην πυρακτωμένη σιωπή
αυτών που άγγιξαν και άγιασαν τα χέρια σου,
αυτών που θώπευσε το βλέμμα σου
και μοίρανε η βροχή, η βροχή σου…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι,
γιατί αποκρυπτογράφησα
τις ρίζες που στολίζεις ευθραυστότητα,
απ’ το μυχό της βαθυπράσινης λίμνης σου,
Μούσα μου-Μούσα Πολύτροπη…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι,
γιατί μου μοιάζεις θάλασσα-θάλασσά μου,
που συνδιαλλέγεσαι με τη βροχή,
με τη σελάνα, τον κεραυνό και τη λυκαύγεια…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι,
γιατί με έμαθες να δένω κόμπο
τις μαβιές κλωστές της λύπης σου
με ένα πεφταστέρι,
με ένα άλικο τριαντάφυλλο,
με τον κλαυσίγελο ενός παιδιού…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι,
σε κάθε προσκλητήριο της Άνοιξης,
σε κάθε προσθαλάσσωση του ήλιου μου
στα κράσπεδα του πέλαγου,
της θάλασσάς σου…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι,
γιατί συνήθισα να σου μιλώ με τη σιωπή,
καθώς με σεργιανίζω μοναξιά
μέσα στο λιόγερμα της θλίψης μου…

Τώρα σε αγαπώ ακόμα πιο πολύ,
να το θυμάσαι…

Απάντηση: Μην προσπαθείς να ερμηνεύσεις την ποίηση, γιατί τότε την κάνεις ασήμαντη… Το κριτήριο της Ποίησης, της Τέχνης, γενικά, είναι η συγκίνηση. Αν ένα ποιημά μου δεν συγκινήσει δεν φταίει άλλος, εκτός από μένα. Σχετικά με τη θλίψη, θα ξεκινήσω με την άποψη του Οδυσσέα Ελύτη: «Γέμισα τον έρωτα σταυρούς. Η λύπη ομορφαίνει, επειδή της μοιάζουμε», θα συνεχίσω με εκείνη της Κικής Δημουλά: «η ποίηση έχει τη λύπη της απορίας», για να καταλήξω στην δική μου πίστη - αλήθεια πως: αδυνατώ να συλλάβω ένα είδος ομορφιάς που να μην εμπεριέχει δόσεις μελαγχολίας, ακόμα και θλίψη-χαράς, γιατί πονώ σημαίνει ζω… Ακόμα και ο «καταραμένος ποιητής», Σαρλ Πιέρ Μπωντλαίρ, δεν μπορεί να συλλάβει ένα είδος ομορφιάς, στο οποίο δεν υπάρχει μελαγχολία… Ναι η θλίψη, αναντίρρητα συνιστά θρυαλλίδα που οδηγεί στη δημιουργική, στην πνευματική έκρηξη. Η θλίψη, επίσης, σε φέρνει πιο κοντά με τον εαυτό σου, σε βοηθάει σε κείνο το ανείπωτο και δυνατό: «εγώ ειμί», γιατί, κακά τα ψέματα, δεν υπάρχει μεγαλύτερη κατάκτηση του ανθρώπου, από το να είναι ο εαυτός του… Η απόγνωση, σαν αποκορύφωση της θλίψης, άλλωστε, είναι το τίμημα που πληρώνεις για να φτάσεις στην αυτογνωσία…

Δημοσιογράφος: «Από καρδιάς σας ευχαριστώ, όμορφο και ωραίο κορίτσι, λιόκαλο και λιόχαρο το Σαββατοκύρικό σου», μου ψιθύρισε, σφύγγοντας μου το χέρι… Καθώς χανόταν μέσα στο φως, με θλίψη χαράς, άρχισα να μονολογώ, δυνατά, για να με ακούσω ακόμα πιο πολύ: Τούτος ο «αγαπητικός της γλώσσας», ο «από στίχων φιλόσοφος», ο «οικουμενικός ποιητής» χρωστά πολλά στην Ποίηση και η Ποίηση σ΄ εκείνον…

…στο αναλόγιο της Ποίησης…

…Πάτρα… Δεκέμβριος 2022… Έκθεσης Σμύρνης…
Με τον Διεθνή Σκηνοθέτη και Ακαδημαϊκό Γιάννη Σμαραγδή

ΕΠΙΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

του

Χρίστου Στεργ. Μπελλέ

Ο Χρίστος Μπελλές *γεννήθηκε στη Χίο, είναι Καθηγητής Πανεπιστημίου-Ιστορικός, Ποιητής, Πεζογράφος, Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής του «Διεθνούς Κέντρου Παιδείας και Πολιτισμού «ΙΩΝΙΑ», καθώς και του Ελεύθερου Πανεπιστημίου «Ιωνία».*
Το συγγραφικό του έργο απαρτίζεται από:

*α) Δεκαεπτά (**17) Ιστορικά Βιβλία,** εκ των οποίων τα 11 αποτελούν πρωτότυπες διεθνώς ιστορικές μονογραφίες, καθώς και πλήθος άλλων σημαντικών μελετών και επιστημονικών άρθρων δημοσιευμένων σε σπουδαία και έγκριτα περιοδικά, ελληνικά και ξένα. Έχει συμμετάσχει σε πολλά επιστημονικά συνέδρια εντός και εκτός των τειχών.*

*β) Δέκα (1**0) πολύγλωσσες Ποιητικές Συλλογές** («Άρκυες», «Φρυκτωρία», «Χιμαιρικό σεργιάνι», «Αίμα πινελιά», «Γνόφος», «Ίμερος», «Διηάνειρα», «Διοτίμα», «Μυρτώ», «Εκ βαθέων»).*

Το έργο του έχει αποσπάσει πολλές Εθνικές, Πανευρωπαϊκές και Διεθνείς Βραβεύσεις, η δε Ποίησή του αποτελεί σταθμό και συνέχεια της λαμπρής ποίησης των μεγάλων ποιητών σε Εθνικό και Διεθνές πλαίσιο…